Pensioen

Informatie voor onthaalouders in het specifiek sociaal statuut (sui-generis statuut onthaalouders).

1. Algemeen

Sinds 1 april 2003, de start van het sui-generisstatuut, worden er voor jou als aangesloten onthaalouder sociale bijdragen betaald, waaronder pensioenbijdragen.

Vóór 2003 ving je kinderen op met een fiscaal vrijgestelde vergoeding maar zonder statuut. Je pensioenrechten werden toen niet opgebouwd. Je was enkel sociaal verzekerd via het ziekenfonds van je partner ("op het ziekenboekje staan"). Dat gaf je recht op geneeskundige verzorging, maar niet op een uitkering zoals ziekte-uitkering of pensioen.

Daarom telt de periode vóór 2003 niet echt mee voor je pensioenopbouw.

Vanaf 1 april 2003 bouw je als onthaalouder in het sui-generisstatuut een rustpensioen op als werknemer. Dat gebeurt volgens dezelfde regels als voor andere werknemers, met een fictief loon als basis voor de berekening.

2. Wanneer kan je met pensioen gaan?

2.1. Wettelijke pensioenleeftijd

De wettelijke pensioenleeftijd is:

- 66 jaar vanaf 2025
- 67 jaar vanaf 2030

Je pensioen gaat in op de eerste dag van de maand na je verjaardag.

In de meeste gevallen hoef je geen aanvraag te doen. De Pensioendienst start jouw pensioendossier automatisch één jaar voor je wettelijke pensioenleeftijd. Je ontvangt hierover een bericht.

Heb je een complexe loopbaan (bijvoorbeeld periodes als zelfstandige, in het buitenland of gemengde statuten…), dan moet je je pensioen wel zelf aanvragen. Dat doe je via:

- Mypension.be of
- je gemeentebestuur of
- de Pensioenlijn 1765

2.2. Vervroegd pensioen

Je kan vervroegd met pensioen als je voldoet aan:

- een minimumleeftijd **en**
- een minimumloopbaan.

Op mypension.be kan je zien vanaf wanneer je vervroegd met pensioen kan.

Wil je vervroegd met pensioen gaan? Dan moet je dit altijd zelf aanvragen (zie hierboven).

2.3. Je pensioen uitstellen

Als je na je wettelijke pensioenleeftijd wil blijven werken en je pensioen nog niet wil opnemen, moet je verzaken aan het pensioen. Het formulier daarvoor ontvang je wanneer de Pensioendienst jouw pensioneringsprocedure opstart.

Omdat jij als onthaalouder je fiscaal vrijgestelde onkostenvergoeding mag combineren met je pensioen, is het bijna nooit voordelig om je pensioen uit te stellen.

3. Gezinspensioen of pensioen als alleenstaande

Een gezinspensioen wordt toegekend aan gehuwde werknemers wanneer de partner:

- niet werkt (elke niet-toegelaten beroepsactiviteit heeft stopgezet)
- géén vervangingsinkomen ontvangt (werkloosheid, ziekte, invaliditeit),
- géén pensioen ontvangt dat hoger is dan het verschil tussen gezinspensioen en pensioen als alleenstaande,
- géén uitkering of premie van tijdskrediet, loopbaanonderbreking of verminderde prestaties ontvangt.

Jouw onkostenvergoeding wordt niet beschouwd als inkomen. Daarom kan je partner een gezinspensioen krijgen ook al blijf jij actief als onthaalouder. In dat geval mag je geen vervangingsinkomens (ziekte-uitkering, opvanguitkering) ontvangen. Doe je dit wel dan zal de pensioendienst een deel van het pensioen van je partner terugvorderen. (zie verder).

Wanneer beide partners met pensioen zijn ontvangen jullie ofwel één gezinspensioen, ofwel elk een pensioen als alleenstaande. De Pensioendienst berekent automatisch welke manier het voordeligst is.

Als je huwelijkspartner een gezinspensioen ontvangt mag je geen belastbare uitkeringen zoals opvanguitkering of ziekte-uitkering ontvangen.

In het ambtenarenstelsel bestaat geen gezinspensioen. Een gepensioneerde ambtenaar ontvangt altijd een pensioen als alleenstaande, ongeacht de pensioenrechten of inkomen van de partner. Jij mag dan wél belastbare uitkeringen ontvangen.

Ontvangt je partner een pensioen als alleenstaande, dan mag jij ook belastbare uitkeringen ontvangen.

4. Hoe wordt je pensioen berekend?

Je pensioenbedrag hangt af van:

- de periodes van tewerkstelling,
- gelijkgestelde periodes (ziekte, verlof met sociale rechten…),
- de loopbaanbreuk,
- het (fictief) loon per jaar,
- je gezinssituatie.

Een volledige loopbaan = 45 jaar.

GELIJKGESTELDE PERIODES

Zijn dagen waarop je niet werkt maar die wél meetellen voor je pensioen zoals ziekte met uitkering, wettelijke feestdagen en de vakantiedagen met sociale rechten.

Deze dagen tellen mee op basis van de opvangplannen.

De dagen vakantie zonder sociale rechten telen niet mee voor de pensioenopbouw.

LOOPBAANBREUK

Na 45 jaar effectieve tewerkstelling en/of gelijkgestelde perioden als werknemer heb je een volledige loopbaan. Bij een onvolledige loopbaan wordt een loopbaanbreuk toegepast, bv. 35 gewerkte jaren tegenover 45 jaar is 35/45.

FICTIEF LOON

Voor sui generis onthaalouders wordt het pensioen gebaseerd op een fictief loon, gelijk aan het gewaarborgd minimummaandinkomen (GMMI).

Je bereikt dit fictief loon wanneer je 260 opvangprestaties per kwartaal presteert, dat komt overeen met gemiddeld 4 kinderen/dag. Doe je minder opvangprestaties daalt je fictief loon en dus je pensioenbasis.

Opmerkingen

- Ook als je slechts 4 dagen/week werkt, bouw je een volledig pensioen op als je 260 (geplande) opvangdagen per kwartaal hebt.
- Je kan je pensioen niet verhogen of vervroegen door meer kinderen op te vangen dan de grens van 260 prestaties per kwartaal.
- Tussen 2003 en 2013 werd de opvangcapaciteit strenger bepaald. Had je jonge eigen kinderen, dan werd je erkende capaciteit verlaagd. Daardoor kon je soms geen volledig fictief loon behalen. Voor deze jaren kan je pensioenopbouw onvolledig zijn.

PENSIOENFORMULE

Je pensioen wordt per jaar berekend als volgt:

Fictief loon van het jaar x herwaarderingscoëfficiënt x (loopbaanbreuk) x (60% of 75%)

Deze formule wordt voor elk gewerkt jaar toegepast. Het uiteindelijke jaarlijkse pensioenbedrag is de optelsom van al deze resultaten.

- Gezinspensioen herwaardeerd loon x 75%
- Pensioen als alleenstaande: herwaardeerd loon x 60%.

5. Gewaarborgd minimumpensioen

Als je berekende pensioen lager is dan een bepaald minimum, kan het worden verhoogd tot het gewaarborgd minimumpensioen, op voorwaarde dat je minstens 30 jaar RSZ-loopbaan hebt.

Omdat er voor jou vóór 2003 geen bijdragen betaald werden, kan het zijn dat je deze 30 jaar niet haalt.

Nieuw systeem voor onthaalouders (2003–2033)

Om dit probleem op te lossen werd een bijzondere regeling ingevoerd voor onthaalouders die:

- met pensioen gaan tussen 1 januari 2023 en 2 januari 2033, én
- vanaf 2003 minstens 156 voltijdse dagen per jaar als onthaalouder werken.

In dat geval worden jouw loopbaanjaren automatisch verzwaard meegeteld. De jaren worden vermenigvuldigd met:

45/ aantal jaren tussen 2003 en het jaar voorafgaand aan je pensioenleeftijd.

Zo worden jouw jaren vanaf 2003 zwaarder gevaloriseerd, waardoor je sneller aan de 30 jaar komt. Dit gebeurt volledig automatisch.

Zie https://www.sfpd.fgov.be/nl/recht-op-pensioen/onthaalouder

6. 6. Andere pensioenuitkeringen

6.1. Overlevingspensioen

Bij overlijden van je partner kan je onder bepaalde voorwaarden een overlevingspensioen krijgen. Je mag dit maximaal 12 maanden combineren met opvanguitkering en/of ziekte-uitkering. Na 12 maanden moet je kiezen: óf het overlevingspensioen, óf de sociale uitkeringen.

Voor cumulatie met opvanguitkering moet je indienen:

- formulier C1B (via uitbetalingsinstelling werkloosheid)
- model 74 (van de pensioendienst)
- formulier C220A met aanduiding van cumulatie

Als je een overlevingspensioen cumuleert met de opvanguitkering en het pensioen overschrijdt het bedrag van de inkomensgarantie voor ouderen, dan beperkt de pensioendienst automatisch je pensioen

Bij ziekte/invaliditeit wordt het overlevingspensioen beperkt tot vastgelegde bedragen.

6.2. Overgangsuitkering

Een overgangsuitkering mag je onbeperkt combineren met beroepsinkomsten en uitkeringen.

Zie Pensioenen en andere inkomsten combineren | Federale Pensioendienst

7. 7. Aandachtspunten

7.1. Je partner ontvangt gezinspensioen

Jij mag geen belastbare uitkeringen ontvangen zoals ziekte-uitkering en/of opvanguitkering. Ontvang je die toch, dan kan het gezinspensioen van je partner worden herzien of verminderd.

Maar: ziektedagen en dagen met recht op opvanguitkering kan je wel registreren zodat ze voor jou als gelijkgestelde dagen meetellen voor je eigen pensioenopbouw.

Je mag een ziekte-uitkering weigeren, ook met terugwerkende kracht, via een aangetekende brief aan je verzekeringsinstelling.

7.2. Blijven werken na je pensioen

Je kan als onthaalouder blijven werken, ook als je al met pensioen bent. Je mag je pensioenuitkering combineren met de fiscaal vrijgestelde onkostenvergoeding als sui generis onthaalouder. Je mag echter geen ziekte- of opvanguitkering ontvangen.

8. Meer info

Pensioenregels zijn erg complex en leiden naargelang individuele situaties tot verschillende resultaten.

Je kan met vragen over je specifieke pensioensituatie terecht bij de pensioenlijn op het betalend nummer 1765 of na afspraak bij een Pensioenpunt. Vermeld bij je vragen steeds dat je werkt als sui generis onthaalouder, dat je vergoeding niet belastbaar is maar dat je recht hebt op sociale uitkeringen die wel belastbaar zijn.

De pensioenregelgeving wijzigt regelmatig. Meer info en de meest actuele zaken vind je op de website van de Federale Pensioendienst

Je kan ook steeds je pensioensimulatie bekijken op www.mypension.be

Bron sfpd.fgov.be/nl en vvsg.be

De informatie in deze nota is, onder voorbehoud van wijzigingen, naar best vermogen verzameld en geformuleerd. Vivo Social Profit aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden of onvolledigheid van deze inhoud.

Helpdesk Vivo Social Profit 20260310 DVE